

GENERALNA SKUPŠČINA EVROPSKEGA ZDRUŽENJA BOLNIŠNIČNIH FARMACEVTOV, GA EAHP 2016

Generalna skupščina Evropskega združenja bolnišničnih farmacevtov (EAHP: European Association of Hospital Pharmacists) je bila na Češkem v Pragi med **9. in 12. junijem 2016**.

Najpomembnejši projekt, ki ga je izvedel EAHP in ki ga obravnavamo na vseh sestankih, so Izjave bolnišnične farmacije, ki smo jih sprejeli na European Summit on Hospital Pharmacy maja 2014. S postopkom Delphi so poleg bolnišničnih farmacevtov o vlogi bolnišnične farmacije v družbi in v zdravstvenem sistemu izrazili svoje mnenje tudi predstavniki drugih zdravstvenih delavcev (evropskih združenj zdravnikov, specialistov, medicinskih sester in babic) in predstavniki združenj bolnikov na evropski ravni.

Zavedanje o bolnišnični farmaciji je potrebno dvigniti na višjo raven, zato je potrebno vložiti kar največ truda v implementacijo Izjav o bolnišnični farmaciji. Odbor EAHP je predstavil vizijo implementacije izjav v državah članicah in zasnovano projekta implementacije. Projekt bo vodil dosedanji član odbora EAHP iz Anglije Tony West, v uradu v Bruslju pa bosta za ta projekt zaposlena še dva nova sodelavca. Delegati smo v delavnicah, ki so potekale v času generalne skupščine, obravnavali predlagani projekt in prispevali dodatne predloge in zahteve ter podporo za sodelovanje v projektu na nacionalni ravni. Odločili smo se, da bo vsaka država članica predlagala enega ali več »ambasadorjev«, ki bodo vezni člen med ura-

dom v Bruslju, ki vodi projekt implementacije, in nacionalnim združenjem bolnišničnih farmacevtov. Skrbel bo za širitev pravih in pravočasnih informacij med svojimi člani in za posredovanje potrebnih informacij za potek projekta.

Tudi letos so svoja poročila predstavili: predsednica EAHP Joan Peppard, izvršna direktorica Jennie de Greef, finančni direktor Petr Horák in »Policy officer« Richard Price. Richard Price je v svojem poročilu povzel vse aktivnosti, ki potekajo na ravni institucij v Bruslju v zvezi z zdravstvom, zdravili in zdravstvenimi sistemi. O teh redno informira delegate posameznih držav in s tem vse člane združenja z mesečnim poročilom Monitor in z objavo Izjave za javnost.

V finančnem poročilu in načrtu, ki ga je predstavil in natančno obrazložil finančni direktor Petr Horák, so zajete vse aktivnosti EAHP: organizacija sestankov odbora, generalna skupščina, seminarji, raziskava EAHP, vsi projekti, ki jih vodi EAHP: CTF - Common Training Framework, Izjave bolnišnične farmacije - Statements on Hospital Pharmacy, EJHP - European Journal of Hospital Pharmacists, pa tudi stroški vodenja EAHP v uradu v Bruslju: stroški kadra, ki so redno ali pogodbeno zaposleni (osebje, računovodja, pravnik), najemnina pisarne v Bruslju, stroški stalnega vzdrževanja visoke ravni informacijske tehnologije, pisarniški stroški, komunikacija. Stroški **sestankov odbora in drugih komisij** zajemajo stroške bivanja v kraju sestanka in kritje odsotnosti z dela za člane odbora (pogodbe med EAHP in bolnišnicami, v katerih so zaposleni člani odbora). Za naslednje leto so načrtovana tudi manjša sredstva za podporo projektov članov EAHP skladno s pobudo srbskega delegata Nenada Miljkovića.

Enkrat letno EAHP organizira **strokovni seminar (Academy seminar)** za svoje člane in krije vse stroške seminarja ter stroške udeležencev, razen potnih stroškov. Osnovni namen takšnih seminarjev, s katerimi je EAHP začel že v letu 2006, je bil izobraževanje delegatov iz novih držav članic. Z leti je prerasel v obliko izobraževanja za vse članice EAHP in je sedaj na voljo za 2 ali 3 delegate iz posamezne države. Na letošnji skupščini je bil izglasovan sklep, da bo moral v prihodnje vsak prijavljeni delegat, ki svoje neudeležbe v primeru višje sile pravočasno ne javi v urad, sam kriti vse stroške, ki bodo nastali v zvezi s tem (hotelska nastanitev in družabna srečanja, ki jih organizira lokalno združenje bolnišničnih farmacevtov). Za razliko od prejšnjih let je EAHP v letu 2016 organiziral dva seminarja hkrati. Prvi je nadaljevanje seminarja iz leta 2015 z naslovom Medication reconciliation – Pregled uporabe zdravil, drugi seminar pa s področja vodenja kakovosti v bolnišnični lekarni z naslovom: Nov pristop k vodenju kakovosti.

V letu 2016 je potekal **21. kongres EAHP** na Dunaju, kjer se je zbralo preko 3500 bolnišničnih farmacevtov iz Evrope in

drugih celin. EAHP kongres je glavni vir financiranja združenja in izobraževalnih programov v izvedbi EAHP. Poleg aktualnih predavanj in predstavitev spremljata kongres bogata razstava in obsežna predstavitev posterjev. To je največji kongres v Evropi za bolnišnične farmacevte, ki pritegne tudi veliko število sponzorjev, ki so vključeni v različne programe: platinasti, zlati, srebrni in ostali. Razstavljalci predstavljajo najnovejše tehnologije v farmaciji, napredna zdravila in programe izobraževanja za bolnišnične farmacevte.

EJHP: Evropski časopis bolnišničnih farmacevtov, ki ga od leta 2012 izdaja British Medical Journals, izhaja šestkrat letno, v njem so objavljeni originalni znanstveni članki, raziskovalno delo v bolnišničnih lekarnah in dobre prakse. Vsak prispevek je povezan z eno ali več izjavami s seznama 44 Evropskih izjav o bolnišnični farmaciji, ki so bile sprejete leta 2014.

Vse od leta 1990 EAHP izvaja petletne **raziskave** o praksi bolnišnične farmacije v evropskih državah, članicah EAHP. Glavni namen je spremljati spremembe oziroma napredek v storitvah bolnišničnih lekarn v evropskih bolnišnicah, poiskati dobre prakse in širiti znanje ter poiskati možnosti za nadaljnji napredek. Zadnjo raziskavo iz leta 2010 je vodila Slovenija, rezultati pa so bili objavljeni v seriji člankov v EJHP.

Z letom 2015 smo začeli z novim načinom zbiranja podatkov o aktivnostih bolnišničnih farmacevtov v Evropi. Raziskava je zasnovana na 44 Evropskih izjavah o bolnišnični farmaciji, ki so glavna platforma za praktični razvoj bolnišnične farmacije in delovanja EAHP. Temeljna raziskava, ki je potekala v letu 2015, je imela namen ugotoviti, kako se bolnišnična farmacija v Evropi sklada z Evropskimi izjavami. Jeseni 2015 se je raziskava nadaljevala in se je osredotočila na dve od šestih področij, v katera so razporejene izjave (44 izjav v 6 poglavjih). V prihodnje bo vsako leto potekala raziskava, ki bo zajemala 3 poglavja izjav.

Direktiva o ponarejenih zdravilih, ki velja od 21. 07. 2011, v določila o zdravilih v humani medicini (zakonik Skupnosti o zdravilih za uporabo v humani medicini, veljaven od 6. 11. 2001) dodaja spremembe glede preprečevanja vstopa ponarejenih zdravil v zakonito dobavno verigo z določitvijo podrobnih pravil za zaščitne elemente na ovojninah zdravil za uporabo v humani medicini. Delegirano uredbo je Evropska komisija objavila 2. 10. 2015, v veljavo je stopila 16. 02. 2016, države članice EU pa imajo čas do **16. 02. 2019**, da zagotovijo izvajanje uredbe.

EMVO (European Medicines Verification Organisation): je 'model interesnih skupin', ki je v Delegirani uredbi Evropske komisije opisan kot odgovoren za izvajanje vseevropskega verifikacijskega sistema za zdravila. Sicer je to združenje velikih evropskih skupin, ki predstavljajo farmacevtsko industrijo, skupino proizvajalcev generičnih in biološko podobnih zdravil,

skupino farmacevtov iz zunanjih lekarn, veletrgovalnice ter paralelno distribucijsko industrijo.

Na generalni skupščini smo odločali o članstvu EAHP v EMVO, ki skladno z višino članarine omogoča stopnjo vpliva bolnišničnih farmacevtov v tej organizaciji. Zaradi izredno visoke članarine v EMVO za pridobitev statusa polnopravnega člana s pravico glasovanja, je skupščina izglasovala pridruženo članstvo. Delegati smo tudi podprli predlog, da se EAHP pritoži Evropskemu varuhu človekovih pravic zaradi postopka, s katerim je bila Delegirana uredba sprejeta. Pritožba se bo osredotočila na neustrezno posvetovanje, pomanjkanje transparentnosti in pomanjkljivo oceno učinka. Zanimajo nas vpliv Delegirane uredbe na bolnišnični sektor ter kasnejše ustrezne spremembe.

V preteklih letih se je izkazalo za učinkovito, da člani skupščine izrazijo svoje mnenje na delavnicah glede strateških vprašanj, s katerimi se ukvarja odbor EAHP. Delegati smo na **delavnicah** obravnavali najpomembnejše teme EAHP: **CTF projekt, raziskavo EAHP in implementacijo Evropskih določil** ter **poskusni pregled orodja za samoocenjevanje storitev bolnišnične lekarne**. Izkazalo se je, da je pri raziskavi glavna ovira jezik, tako za doseganja višje stopnje odziva kot tudi za zanesljivost odgovorov. Ker so možni odgovori preveč ohlapni, je prevladal predlog, da namesto možnih odgovorov »zelo verjetno« in »manj verjetno«, izrazimo odgovor v odstotkih.

Preizkusno orodje za samoocenjevanje, ki je bilo predstavljeno, je ameriški produkt, zato je bilo mnenje delegatov, da je potrebna previdnost pri izrazih, ki na evropskih tleh niso ustaljeni in bi lahko povzročali nerazumevanje. Pomembna je hitrost orodja in njegova enostavnost za uporabo ter potencialna združljivost z mobilnimi napravami. Predstavljeno orodje bi bil lahko odličen pripomoček za vodje lekarn, s katerim bi lahko ugotavljali napredek lekarne, ne bi pa služil za primerjavo med sorodnimi lekarnami v Evropi.

Na delavnici o CTF se je izkristaliziralo vprašanje, kako se bodo obravnavale razlike v znanju med državami s strokovnih področij, kot so na primer medicinski pripomočki, radiofarmacija in sterilizacija ter znanja s področja intenzivne terapije in pediatrije.

Z letošnjo skupščino sta se EAHP pridružili dve **novi članici**: Črna gora in Fédération Nationale des Syndicats d'Internes en Pharmacie (FNSIP), ki je del Francoske platforme.

Naslednje leto bo v juniju generalno skupščino Evropskega združenja bolnišničnih farmacevtov gostilo društvo bolnišničnih farmacevtov z Malte.

Vesna Bizjak,

ambasador Sekcije bolnišničnih farmacevtov Slovenije in slovenski delegat v generalni skupščini EAHP